

ODŮVODNĚNÍ

k návrhu vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu

Ministerstvo životního prostředí

2015

ODŮVODNĚNÍ

I. OBECNÁ ČÁST

A Vysvětlení nezbytnosti právní úpravy a odůvodnění jejich hlavních principů

Právní úprava podmínek ukládání odpadů na skládky a využívání odpadů na povrchu terénu je obsažena ve vyhlášce č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady. Současná právní úprava nezohledňuje Rozhodnutí Komise 2014/955/EU ze dne 18. prosince 2014, kterým se mění rozhodnutí 2000/532/ES o seznamu odpadů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES. Tento nový evropský předpis je nutné transponovat do právního řádu České republiky.

Nezbytnost novely vyhlášky č. 294/2005 Sb. přinesla také navrhovaná novela zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Tato novela, která již byla vyhlášena ve Sbírce zákonů pod č. 223/2015 Sb. a nabude účinnosti dnem 1. října 2015, je primárně reakcí na řízení o porušení Smlouvy (tzv. infrigementové řízení) vedené vůči České republice ze strany Evropské komise k nesprávné transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady ES č. 98/2008 ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic.

V této novele zákona o odpadech byly na základě požadavku Evropské komise sedimenty vytěžené z koryt vodních toků a vodních nádrží, využívané na zemědělském půdním fondu a na povrchu terénu, nově zařazeny do působnosti zákona o odpadech. V případě využití sedimentů na povrchu terénu tak nově bude aplikována obecná právní úprava pro využívání odpadů na povrchu terénu. S ohledem na velké množství odpadů, na které se režim vyhlášky bude nově vztahovat, je nezbytné přistoupit k podrobnější úpravě a stanovit rozdílná kritéria pro využití odpadů na povrchu terénu podle místa jejich využití.

Zároveň dochází zejména ke zrušení výjimky pro využívání neupravených stavebních a demoličních odpadů v případě, že z nich lze odebrat reprezentativní vzorky, protože tato výjimka dosud sloužila pouze k obcházení zákazu jejich využívání na povrchu terénu. Současně se zpřesňuje výčet odpadů, které nelze využívat na povrchu terénu, ve vztahu ke směsnému komunálnímu odpadu.

V příloze č. 4 se nově nastavují podmínky pro ukládání na skládky, co se týče výstupů z úpravy směsných komunálních odpadů obsahujících biologicky rozložitelnou složku. Dále se stanoví jasná pravidla pro postup v případě překročení nejvýše přípustné hodnoty ukazatele rozpuštěného organického uhlíku (DOC). V příloze č. 5 je zejména nově zavedena výjimka pro využívání na povrchu terénu pro pneumatiky, které byly dosud v některých případech takto využívány, vzhledem k jejich zařazení mezi výrobky podléhající zpětnému odběru. Ohledně odpadů, které lze ukládat na skládky jen za určitých podmínek, se upřesňují podmínky pro ukládání neupravených směsných komunálních odpadů a biologicky rozložitelných odpadů. Dále se doplňuje nové ustanovení ve vztahu k výstupům ze zařízení na využití biologicky rozložitelných odpadů, a to za účelem zajištění, aby s vyrobeným kompostem nebylo nakládáno v rozporu s hierarchií nakládání s odpady.

Rovněž je nutné upřesnit pojem „kvalifikovaná osoba“, aby bylo možné stanovit podmínky pro splnění její odborné způsobilosti.

B Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena

Zákonné zmocnění k vydání navrhované vyhlášky je obsaženo v § 19 odst. 3 zákona o odpadech, podle kterého ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem technické požadavky a podmínky pro využívání odpadů na povrchu terénu. Dále je toto zmocnění obsaženo v § 21 odst. 5 tohoto zákona, které ministerstvo zmocňuje k vydání vyhlášky ve vyjmenovaných věcech týkajících se ukládání odpadů na skládky, a v § 45 odst. 3, podle kterého ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem požadavky na ukládání odpadů jako technologického materiálu na zajištění skládky. Navrhovaná právní úprava je s tímto zákonným zmocněním, jakož i se zákonem o odpadech jako celkem, plně v souladu.

C Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Základním evropským předpisem v oblasti odpadového hospodářství je rámcová směrnice o odpadech. Ta byla do českého právního řádu transponována zákonem č. 154/2010 Sb., kterým byl novelizován zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů. Na základě čl. 7 odst. 1 této směrnice vydala Komise dne 18. prosince 2014 Rozhodnutí 2014/955/EU, kterým se mění rozhodnutí 2000/532/ES o seznamu odpadů podle rámcové směrnice. Toto rozhodnutí je účinné od 1. června 2015. Daná změna je promítnuta do textu navrhované vyhlášky, a to ve vztahu k definici stabilizace odpadu. Návrh vyhlášky je tak plně v souladu s evropskou právní úpravou.

D Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny

Současné znění vyhlášky č. 294/2005 Sb. v § 4 stanoví, že odběr vzorků provádí kvalifikovaná osoba, tento pojem však není v stávající právní úpravě blíže definován. Ve vyhlášce č. 376/2001 Sb. je pouze uvedena možnost doložení odborné způsobilosti absolvováním školení určeného pro osoby pověřené k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů nebo lze dle vyhlášky č. 384/2001 Sb. získat personální certifikát k odběru vzorků PCB v zařízeních podléhajících evidenci. Vzhledem k chybějící specifikaci pojmu „kvalifikovaná osoba“ může docházet k rozdílným podmínkám pro jednotlivé povinné subjekty a tím pádem i k odlišnému zařazování materiálů stejného odpadu. Je třeba nastavit podmínky tak, aby bylo zřejmé, kdo a za jakých podmínek může odebírat vzorky odpadů pro účely zpracování základního popisu odpadu a sledování kritických ukazatelů.

V aktuálním znění § 12 vyhlášky č. 294/2005 Sb. jsou stanoveny obecné technické požadavky a podmínky pro využívání odpadů na povrchu terénu. Stávající znění umožňuje v praxi zneužívání výjimky pro využívání neupravených stavebních a demoličních odpadů na povrchu terénu, kdy dochází k budování účelových terénních úprav, které slouží pouze k odstranění stavebních a demoličních odpadů.

V důsledku zahrnutí sedimentů do působnosti zákona o odpadech je podstatně ztíženo využití sedimentů na povrchu terénu. Je třeba lépe nastavit podmínky pro využití odpadů na povrchu terénu tak, aby bylo možné takto využít maximální množství odpadů při zachování nejvyšší možné ochrany životního prostředí.

Na základě změn legislativy a zkušeností z praxe je třeba provést i další změny týkající se podmínek pro ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, například ve vztahu ke smíšenému komunálnímu odpadu, pneumatikám, a výstupům ze zařízení na využití biologicky rozložitelných odpadů.

E Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE

1 Způsobilost kvalifikované osoby provádějící vzorkování

1.1 Důvod předložení a cíle

1.1.1 Definice problému

Současné znění vyhlášky č. 294/2005 Sb. požaduje, aby odběr vzorků prováděla kvalifikovaná osoba. To, co je myšleno pojmem odborně kvalifikovaná osoba, však není definováno. Jedinými v legislativě odpadového hospodářství zachycenými způsoby jak může osoba, která odebírá vzorky, doložit svoji odbornou způsobilost (kvalifikaci), je absolvování školení určeného pro osoby pověřené k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů podle vyhlášky č. 376/2001 Sb., které má neomezenou platnost nebo získat personální certifikát podle vyhlášky č. 384/2001 Sb., který ho však opravňuje pouze k odběru vzorků PCB v zařízeních podléhajících evidenci.

Do roku 2007 jiné formy vzdělávání a možnosti doložení odborné způsobilosti k odběru vzorků v oblasti vzorkování odpadů v ČR neexistovaly. Od konce roku 2007, certifikační orgán při České společnosti pro jakost, akreditovaný podle ČSN EN ISO/IEC 17024 (Posuzování shody – všeobecné požadavky na orgány pro certifikaci osob), Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1 (CO č. 3014, CSQ-CERT), rozšířil svoji akreditaci o obor „Manažer vzorkování odpadů, vzorkař odpadů“ a tak umožňuje zájemcům o možnost doložit zaměstnavateli nebo dotčeným subjektům odbornou způsobilost v oblasti vzorkování odpadů personálním certifikátem. Tento certifikát je dokladem o odborné způsobilosti (kvalifikaci) pro provádění nebo řízení vzorkování odpadů podle ČSN EN 14899. Mezi základní povinnosti držitele personálního certifikátu je trvalé vzdělávání v dané problematice, podávání zpráv certifikačnímu orgánu o svém osobním odborném rozvoji a povinná účast na vzdělávacích akcích stanovených certifikačním orgánem, kterými jsou každoroční kurzy určené certifikovaným osobám. Jednou z podmínek pro uchazeče o certifikát manažera vzorkování odpadů (MVO) je absolvování předcertifikačního základního kurzu, jehož obsahová odborná náplň byla projednaná s Ministerstvem životního prostředí. Od roku 2007 udělil certifikační orgán při České společnosti pro jakost certifikát MVO cca 70 osobám. (www.csq.cz – certifikace – seznamy držitelů certifikátů).

V současné době též Český institut pro akreditaci, o.p.s. akredituje ke vzorkování odpadů laboratoře a odborná pracoviště a posuzuje způsobilost také podle ČSN EN 14899, která je

uvedena v příloze osvědčení o akreditaci subjektu. Na www.cia.cz je uvedeno 10 zkušebních laboratoří akreditovaných ke vzorkování odpadů, které mají v příloze osvědčení o akreditaci uvedenou technickou normu ČSN EN 14899.

Tyto změny, které již od roku 2007 přinesly funkční nástroje v oblasti prokazování odborné kvalifikace v oblasti odběru vzorků odpadů, doposud legislativa odpadového hospodářství nereflektovala.

1.1.2 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

V zákoně o odpadech nejsou stanoveny obecné povinnosti pro vzorkování a řešeny jsou jen v rámci vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, která odkazuje na vyhlášku č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadu na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a na vyhlášku č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností. Z vyhlášky č. 294/2005 Sb. vyplývá, že odběr vzorků pro účely zpracování základního popisu odpadu a sledování kritických ukazatelů může provádět pouze kvalifikovaná osoba, která není vlastníkem odpadu. Specifikace toho, kdo je kvalifikovanou osobou však ve vyhlášce 294/2005 Sb. nejsou stanoveny.

Vyhláška č. 384/2001 Sb., požaduje, aby osoba, která odebírá vzorky PCB v zařízeních podléhajících evidenci, získala personální certifikát, který ji k odběru těchto vzorků opravňuje.

Vyhláška č. 376/2001 Sb., která je touto vyhláškou nahrazována stanovuje pro osoby, které chtějí provádět odběr vzorků, povinnost absolvovat školení pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadu.

1.1.3 Identifikace dotčených subjektů

- a) osoby provádějící odběr vzorků,
- b) osoby zpracovávající základní popis odpadu.

1.1.4 Popis cílového stavu

Nastavení legislativních požadavků, které využijí stávající nástroje zachycené v normách, a praktikované certifikačními orgány tak, aby bylo zřejmé, kdo a za jakých podmínek může odebírat vzorky odpadů pro účely zpracování základního popisu odpadu a sledování kritických ukazatelů tak, aby bylo zaručeno, že odpad bude probíhat řádně v souladu s legislativou a příslušnou technickou normou.

1.1.5 Zhodnocení rizika

V současné legislativě nejsou stanoveny obecné povinnosti pro vzorkování odpadu, pouze že může odběr vzorků provádět kvalifikovaná osoba. Chybí zde podrobnější specifikace, která umožní, aby byla získaná data lépe porovnatelná. To jednak může vést k výraznému ohrožení životního prostředí a zdraví, ale také k ne zcela rovným podmínkám pro jednotlivé povinné subjekty, kdy může být v některých případech kvalitativně zcela stejný odpad jednou zařazen jako nebezpečný a v některých nikoliv.

1.2 Návrh variant řešení

1.2.1 Varianta 0

Zachování stávajícího stavu, kdy požadavek na osobu, která může odebírat vzorky odpadů pro účely zpracování základního popisu odpadu a sledování kritických ukazatelů, je nastaven tak, že se musí jednat o kvalifikovanou osobu, která není vlastníkem odpadu, ze kterého jsou vzorky odebírány.

1.2.2 Varianta 1

Nastavení jednoznačných požadavků na kvalifikaci osob, které mohou provádět odběr vzorků odpadů tak, že odběr vzorků odpadů pro účely zpracování základního popisu odpadu a sledování kritických ukazatelů může provádět pouze odborně způsobilá fyzická osoba nebo laboratoř nebo odborné pracoviště, jehož způsobilost je garantována odborně způsobilou fyzickou osobou, která zodpovídá za zpracování plánu odběru vzorků odpadu podle ČSN EN 14899 Charakterizace odpadů – Vzorkování odpadů – Zásady přípravy programu vzorkování a jeho použití. Odborná způsobilost fyzických osob je prokazována certifikací podle ČSN EN ISO/IEC 17024 Posuzování shody – Všeobecné požadavky na orgány pro certifikaci osob. Laboratoře a odborná pracoviště jsou pro vzorkování odpadů podle ČSN EN 14899 Charakterizace odpadů – Vzorkování odpadů – Zásady přípravy programu vzorkování a jeho použití akreditovány podle technické normy ČSN EN ISO/IEC 17025 Posuzování shody – Všeobecné požadavky na způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří.

Vedle odborně způsobilých osob vymezených výše uvedenými normami může s ohledem na nákladovost odebírat vzorky odpadů za dodržení plánu odběru vzorků také fyzická osoba, kterou odborně způsobilá fyzická osoba před odběrem prokazatelně proškolila. Přičemž doba, po kterou je platné takovéto proškolení je nastavena na jeden rok.

1.3 Vyhodnocení nákladů a přínosů

1.3.1 Identifikace nákladů a přínosů

a) Varianta 0

Výhodou této varianty je, že v průběhu času se řada subjektů na ne zcela jednoznačnou situaci přizpůsobila. V řadě případů se však prokazuje kvalifikace k odběru vzorků certifikací podle ČSN EN ISO/IEC 17024 Posuzování shody – Všeobecné požadavky na orgány pro certifikaci osob, která je dokladem o odborné způsobilosti pro provádění nebo řízení vzorkování odpadů podle ČSN EN 14899, tedy způsob, který navrhuje Varianta 1 prosadit jako legislativně závazný.

Samozřejmě při uplatnění této varianty je nezbytné akceptovat také kvalifikaci nastavenou současnou vyhláškou č. 376/2001 Sb., která pro odběr odpadů pro účely hodnocení nebezpečných odpadů vyžaduje kvalifikaci v podobě absolvování školení pro osoby pověřené k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů. Absolvování školení je však pro tuto kvalifikaci jednorázové (probíhá již od roku 2002) a neumožňuje tudíž odborný růst takto kvalifikovaných osob.

Kontrolní orgány musí ovšem akceptovat jakýkoliv další důkaz odborné kvalifikace, protože legislativní požadavky na kvalifikovanou osobu stanoveny nejsou. To přináší nejistotu jak na

straně povinných osob, tak na straně kontrolních orgánů. To představuje největší nevýhodu této varianty.

Další nevýhodou této varianty je, že vzorkování odpadu nemohou provádět zaměstnanci právnické osoby, která je vlastníkem odpadu, a to i v případě, že jsou pro tuto činnost kvalifikováni podle technických norem. To u společností, které disponují vlastními kvalifikovanými pracovníky, přináší zbytečné náklady ve výši 700–2 500 Kč na jeden odběr vzorků (odběr odpadu oprávněnou osobou včetně vypracování protokolu o odběru).

b) Varianta 1

Tato varianta přináší náklady na straně subjektů, které doposud prováděly odběry vzorků odpadů, přičemž nebyly kvalifikovanou osobou. Certifikace s platností 4 roky představuje náklady 3 700 Kč bez DPH a další prodloužení certifikátu bez zkoušky představuje náklady 2 400 Kč.

Důležité je však vzít v úvahu, že řada osob již certifikací, kterou tato varianta navrhuje zavést jako závaznou, disponuje. Podle webových stránek České společnosti pro jakost www.csq.cz byl vydána certifikace manažera vzorkování odpadu cca 70 osobám.

Výhodou této varianty je jednoznačné nastavení pravidel pro to, koho je možné považovat za osobu kvalifikovanou k odběru vzorků odpadů. To má pozitivní dopad jednak na ochranu životního prostředí, dále na možnost kontroly povinných subjektů ze strany správních orgánů a dále na rovnost podmínek v tržním prostředí v odpadovém hospodářství v České republice.

Výrazné zjednodušení, které tato varianta přináší, je možnost, že konkrétní odběr vzorků může provádět osoba, která byla prokazatelně proškolená odborně způsobilou osobou.

1.3.2 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

Tabulka 1: Porovnání nákladů a přínosů

Varianta	Stručný obsah	Přínosy	Hodnocení	Náklady	Hodnocení
Varianta 0	současný stav	Státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty			
				právní nejistota kontrolních orgánů	***
		Podnikatelské subjekty			
				právní nejistota podnikatelských subjektů	****
				náklady spojené se vzorkováním odpadu (Kč/vzorek)	cca 700 - 2 500
				náklady spojené s certifikací (Kč bez DPH/certifikace/4 roky)	3 700
		Územní samosprávné celky (obce, kraje)			
				právní nejistota kontrolních orgánů	***
		Životní prostředí			
		riziko poškození životního prostředí nesprávným vzorkováním	* až ****		
Varianta 1	způsobilost kvalifikované osoby	Státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty			
		zlepšení kontrolovatelnosti	***		
		Podnikatelské subjekty			
		snížení nákladů spojených se vzorkováním (Kč/vzorek)	cca 700 - 2 500	náklady spojené s certifikací (Kč/certifikace/3roky)	3 700
		nastavení stejných podmínek pro všechny subjekty	****		
		Územní samosprávné celky (obce, kraje)			
		zlepšení kontrolovatelnosti	***		
		Životní prostředí			
snížení rizika poškození životního prostředí zavedením povinné certifikace	* až ****				

- bez dopadů, * velmi nízké, ** nízké, *** střední, **** vysoké, ***** velmi vysoké

1.4 Návrh řešení

1.4.1 Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

1. Varianta 1
2. Varianta 0

Doporučujeme přijmout Variantu 1, která sice části subjektů navýší náklady spojené s certifikací, ale ve výsledku se jedná o marginální náklady ve srovnání s tím, že přinese právní jistotu a rovné podmínky podnikatelských subjektů v odpadovém hospodářství a také i právní jistotu kontrolních orgánů. Dále pak již většina subjektů provádějící vzorkování danou certifikaci vlastní.

2 Zrušení výjimky pro využití neupravených stavebních a demoličních odpadů na povrchu terénu

2.1 Důvod předložení a cíle

2.1.1 Definice problému

Současné znění vyhlášky umožňuje využívat na povrchu terénu neupravené stavební a demoliční odpady (do podoby recyklátu) pouze v případě, že byly odstraněny nebezpečné složky a lze z nich odebrat vzorek určený ke zkouškám.

Praxe ale ukázala, že z neupravených stavebních a demoličních odpadů nelze odebrat vzorky, které by mohly skutečně prokázat, že došlo k odstranění všech nebezpečných složek a že splňují všechny další požadavky pro využití na povrchu terénu. V praxi pak dochází k tomu, že jsou odebírány neprůkazné a nereprezentativní vzorky a neupravený stavební a demoliční odpad, u kterého není zřejmé, že skutečně splňuje podmínky pro využívání na povrchu terénu, je tímto způsobem využíván. Tím je ohrožováno životní prostředí. Zároveň dochází k budování účelových terénních úprav využívajících neupravené stavební a demoliční odpady, které jsou sice v souladu se stavebním právem i se zákonem o odpadech, fakticky ale nemají využití a slouží k odstranění stavebních a demoličních odpadů bez hrazení poplatku za ukládání odpadů na skládku.

2.1.2 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Stávající znění § 12 omezuje možnost využívání stavebních a demoličních odpadů pouze na vytěžené přírodní materiály a stavební a demoliční odpady upravené do podoby recyklátu. Z tohoto omezení ale nastavuje výjimku, a to pro neupravené stavební a demoliční odpady, ze kterých je možné odebrat reprezentativní vzorek.

2.1.3 Identifikace dotčených subjektů

- a) osoby využívající neupravené stavební a demoliční odpady na povrchu terénu,
- b) původci stavebních a demoličních odpadů.

2.1.4 Popis cílového stavu

Zamezení zneužívání stávající výjimky pro využívání neupravených stavebních a demoličních odpadů na povrchu terénu.

2.1.5 Zhodnocení rizika

Riziko neprovedení změny legislativy má tři různé úrovně. Prvním rizikem, které je nejméně kvantifikovatelné, ale může přinést nejzávažnější dopady, je ohrožení životního prostředí a zdraví. Pokud jsou odebrány nereprezentativní vzorky a je do životního prostředí bez zabezpečení umístěn odpad neznámého složení, může dojít k ohrožení řady složek životního prostředí. Takový odpad může obsahovat například azbest, PCB či jiné nebezpečné složky.

Druhé riziko představuje ohrožení recyklace stavebních a demoličních odpadů v České republice a snížení příjmů na straně územních samosprávných celků. Stávající nastavení vede v řadě případů k účelovému využívání neupravených stavebních a demoličních odpadů ve velkých vrstvách. Takové uložení připomíná skládku inertních odpadů a v řadě případů jí skutečně je. V případě, že jsou odpady deklarovány jako využití, nevztahuje se na ně povinnost hradit poplatek za ukládání odpadů na skládky. To jednak představuje výraznou ztrátu na straně územních samosprávných celků a zároveň ruší funkci poplatku, kterou je podpora vyšších stupňů v rámci hierarchie nakládání s odpady. Pokud by k takovému účelovému obcházení nedocházelo, bude více stavebních a demoličních odpadů končit v zařízení na recyklaci, a neztratí se tak svým faktickým definitivním odstraněním z oběhového hospodářství.

Třetí rovina rizika, které přináší stávající právní úprava je hrozba sankcí ze strany Evropské komise, která již v jednom případě takovéto terénní úpravy vede proti České republice infringementové řízení.

2.2 Návrh variant řešení

2.2.1 Varianta 0

Ponechání současného stavu, tj. výjimka pro neupravené stavební a demoliční odpady.

2.2.2 Varianta 1

Vyjmутí výjimky pro neupravené stavební a demoliční odpady.

2.3 Vyhodnocení nákladů a přínosů

2.3.1 Identifikace nákladů a přínosů

a) Varianta 0

V současném znění vyhlášky nastavená možnost využívat neupravené stavební a demoliční odpady v případě, že jsou odstraněny nebezpečné složky a je možné z nich odebrat vzorky určené ke zkouškám, vede k obcházení zákona. Dlouhodobá praxe a zkušenosti kontrolních orgánů totiž ukazují, že z neupravených stavebních a demoličních odpadů nelze odebrat reprezentativní vzorky. Nereprezentativní vzorky jsou z tohoto druhu odpadu přesto odebírány a na základě jejich výsledků jsou neupravené stavební a demoliční odpady využívány na povrchu terénu, ačkoliv na základě těchto nereprezentativních vzorků není zřejmé, zda odpady tímto způsobem využité nemohou poškodit životní prostředí.

b) Varianta 1

Ve Variantě 1 se navrhuje zcela zrušit výjimku pro využívání neupravených stavebních a demoličních odpadů na povrchu terénu. Nelze předpokládat navýšení nákladů po zavedení této úpravy, protože již v současné době není možné tuto výjimku aplikovat; v případech, kdy je tato výjimka využívána, dochází pouze k obcházení zákona. Na povrchu terénu tak bude možné využívat stavební a demoliční odpady pouze v podobě vytěžené zeminy a hlušiny nebo upravený odpad v podobě recyklátu ze stavebního a demoličního odpadu. To mimo jiné přispěje ke kvalitnějšímu životnímu prostředí a příznivějšímu využití těchto odpadů. Pokud jsou použity odpady v podobě recyklátu, lze předpokládat jejich optimální využití, k tomu, k čemu se hodí nejlépe. Neupravený stavební a demoliční odpad je vhodný pouze k hrubým závážkám a v podstatě se v takovém případě jedná o jeho odstranění.

2.3.2 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

Tabulka 2: Porovnání nákladů a přínosů

Varianta	Stručný obsah	Přínosy	Hodnocení	Náklady	Hodnocení
Varianta 0	současný stav	Státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty			
				riziko sankcí ze strany EK - infringement	*****
		Podnikatelské subjekty			
		úspora finančních prostředků při neúpravě stavebního a demoličního odpadu	***	náklady na provádění nereprezentativních vzorků	**
		Územní samosprávné celky (obce, kraje)			
				riziko snížení příjmů za ukládání odpadu mimo skládku	** až ****
		Životní prostředí			
		riziko poškození ŽP odpadem, který může obsahovat nebezpečné složky (např. azbest, PCB aj.)	** až *****		
Varianta 1	zrušení výjimky využití neupravených stavebních a demoličních odpadů na povrchu terénu	Státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty			
		zamezení rizika sankcí se strany EK - infringement	*****		
		Podnikatelské subjekty			
		efektivně vynaložené náklady na reprezentativní vzorky	**	navýšení nákladů subjektům, které již nyní obchází zákon (Kč/t)	od 60
		Územní samosprávné celky (obce, kraje)			
		zamezení rizika snížení příjmů za ukládání odpadů mimo skládku	** až ****		
		Životní prostředí			
snížení rizika a lepší kontrolovatelnost stavebních a demoličních odpadů uložených mimo skládku	** až *****				

- bez dopadů, * velmi nízké, ** nízké, *** střední, **** vysoké, ***** velmi vysoké

2.4 Návrh řešení

2.4.1 Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

1. Varianta 1
2. Varianta 0

Navrhujeme Variantu 1, která představuje zamezení výše zmiňovaných rizik a dále pak obcházení současné legislativy.

3 Kritéria pro využití odpadů na povrchu terénu

3.1 Důvod předložení a cíle

3.1.1 Definice problému

Změna nastavení podmínek pro využití odpadů na povrchu terénu navazuje na zrušení vyloučení z působnosti zákona o odpadech pro sedimenty vytěžené z vodních koryt a nádrží, obsažené v novele zákona o odpadech. Na tyto sedimenty se tak v případě jejich využití na povrchu terénu mimo zemědělský půdní fond budou vztahovat obecné požadavky na využití odpadů na povrchu terénu. Nastavení obecných podmínek pro využívání odpadů na povrchu terénu je nezbytné přizpůsobit nové situaci, kdy bude nezbytné tyto podmínky vztáhnout také na velké množství sedimentů využívaných doposud mimo odpadový režim. Podmínky pro využívání odpadů na povrchu terénu je dále nezbytné přizpůsobit dlouhodobým zkušenostem z praxe, kdy se na jedné straně projevuje, že některé podmínky, například limit pro obsah arsenu, jsou nastaveny velmi přísně, což vede k častým snahám o obcházení právních povinností, na druhé straně je vhodné zvážit současný stav poznání a zařadit další prvky a látky, které by měly být v odpadu sledovány a zároveň aktualizovat některé metody, které jsou k testování odpadů využívány.

3.1.2 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Sedimenty vytěžené z vodních nádrží a koryt vodních toků vyhovující limitům znečištění v příloze č. 9 k zákonu, a sedimenty vytěžené z vodních nádrží a koryt vodních toků používaných na zemědělském půdním fondu podle zvláštních právních předpisů jsou na základě § 2 odst. 1 písm. h) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, z působnosti tohoto zákona vyloučeny.

Zmocnění pro stanovení požadavků na využívání odpadů na povrchu terénu vymezeno v § 19 odst. 3 zákona o odpadech.

Technické požadavky a podmínky využití odpadů na povrchu terénu jsou nastaveny v § 12, 13 a 14 a přílohách 1, 5, 10 a 11 vyhlášky 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu.

3.1.3 Identifikace dotčených subjektů

- a) osoby využívající odpady na povrchu terénu,
- b) osoby produkující odpady vhodné k využití na povrchu terénu, včetně původců sedimentů.

3.1.4 Popis cílového stavu

Nastavení podmínek pro využití odpadů na povrchu terénu tak, aby bylo možné využít tímto způsobem co největší množství odpadů při zachování maximální ochrany životního prostředí.

3.1.5 Zhodnocení rizika

Při zachování stávajících požadavků na využití odpadů na povrchu terénu bude výrazně ztíženo využití sedimentů využívaných doposud tímto způsobem mimo odpadový režim.

3.2 Návrh variant řešení

3.2.1 Varianta 0

Zachování stávajícího stavu, kdy v případě využití odpadů na povrchu terénu je nutné dodržet následující paragrafy či přílohy vyhlášky.

§ 12 - Obecné technické požadavky a podmínky pro využívání odpadů na povrchu terénu

§ 13 - Další technické požadavky a podmínky pro využívání odpadů k uzavírání a rekultivacím skládek

§ 14 Další technické požadavky a podmínky pro využívání odpadů na povrchu terénu kromě uzavírání a rekultivace skládek

Příloha 1 - Přejímka odpadů do zařízení a dokladování kvality přejímaných odpadů

Příloha 5 - Seznam odpadů, které je zakázáno ukládat na skládky všech skupin a používat jako technologický materiál nebo využívat na povrchu terénu a odpady, které lze na skládky ukládat jen za určitých podmínek

Příloha 10 - Požadavky na obsah škodliviny v odpadech využívaných na povrchu terénu

Příloha 11 - Podmínky pro využívání odpadů na povrchu terénu

Tato úprava sice rozděluje jednotlivá místa využití odpadů, fakticky však vyžaduje pro všechny využívané odpady stejná kritéria pro obsah škodlivin.

3.2.2 Varianta 1

Nové nastavení kritérií pro využívání odpadů na povrchu terénu, kdy budou požadavky na využívané odpady nastaveny podle místa, kde má k jejich využití dojít. Nejpřísnější limity pro koncentraci škodlivin v sušině odpadů budou nastaveny pro odpady využívané na povrchu terénu v území určeném k bydlení, ke sportu a k rekreaci nebo veřejnou zeleň, v ochranných pásmech vodních zdrojů I. a II. stupně ochrany a k zavážení a rekultivaci vytěžených lomů, jejichž těžební prostor zasahuje pod úroveň hladiny podzemní vody. Další limity pak budou nastaveny pro obecné použití na povrchu terénu a nejméně přísné limity budou nastaveny pro využití odpadů při rekultivaci skládek odpadů. Ve dvou posledních případech navíc bude možné překročit u třech rizikových prvků požadované limity, a to až do úrovně požadovaných hodnot v konkrétním místě využití. Pro toto navýšení však bude stanoven horní limit, který bude nastaven dle hodnot indikátoru znečištění zemin podle Metodického pokynu ministerstva životního prostředí – Indikátory znečištění, Věstník MŽP, leden 2014, částka 1. Při překročení těchto limitů je místo možné považovat za starou ekologickou zátěž a není přijatelné, aby došlo k dalšímu zatěžování takového místa, tím že by se navyšovalo množství znečištěných odpadů, které by zde byly umístěny.

Kromě tohoto rozdělení limitů pro jednotlivá místa využití bude s ohledem na vědecký pokrok a běžný výskyt daných škodlivin v odpadech, které jsou vhodné k využití na povrchu terénu, rozšířeno množství sledovaných škodlivin.

Zachován bude jako v současné době požadavek na stanovení ekotoxicity využívaných odpadů. Oproti současnému nastavení bude stanovování ekotoxicity zjednodušeno a bude využívat vhodnější metodu z hlediska sledovaného cíle a zároveň šetrnější k živým organismům. V případě sedimentů doposud příloha č. 9 testy ekotoxicity nevyžadovala, v tomto případě tedy dojde k rozšíření požadavků.

V praxi se ukázalo, že současné hodnocení odpadů pro využití na povrchu terénu mimo zemědělskou půdu ve vyhlášce č. 294/2005 Sb. (testy ekotoxicky na čtyřech organismech – ryby, perloočky, řasy a hořčice bílá) nepostihují objektivně vlastnosti odpadů vzhledem

k jejich využití. Důvodem nově zařazených zkoušek ekotoxicity odpadu pro pevnou fázi jsou ověřené výsledky odborných prací poukazujících na nutnost použití kombinace kontaktních testů a výluhových testů. Postup využívající tyto nové poznatky vede k získání relevantní informace o zkoumané matrici, protože zahrnuje také vliv látek, které nepřecházejí do výluhu, ale dostávají se do kontaktu s organismy žijícími v horních vrstvách terénu. Tyto organismy jsou počátečním článkem potravního řetězce a tak se nebezpečné látky dostávají dál do životního prostředí a mohou ovlivňovat vyšší organismy. Mohou se také kumulovat v dalších částech potravního řetězce, kde na konci je člověk.

Návrh vychází z výzkumu CeHO z roku 2010, kde je zdůvodněna potřeba doplnění aquatických testů testy terestriálními a vypuštění organismu zástupce obratlovců (ryby) a organismu hořčice bílá, pro který není stanovena technická norma a testy, mnohdy nevykazovaly relevantní výsledky. U testů s rybami se dlouhodobě řeší akreditovaný chov ryb k předmětným testům, který v ČR neexistuje a standardizace rybích jedinců není v žádném případě zaručena, což ovlivňuje výsledné hodnoty testů. Nahrazení zkoušky s rybami testem s bioluminiscenčními bakteriemi je navíc v souladu s celosvětovým trendem upouštění používání vyšších organismů (obratlovců) k jakýmkoliv testům. Test pro bioluminiscenci je ve světě velmi rozšířen a jeho použití je prokázáno mnoha světovými studiemi, mnoho států jej má zařazeno do svých právních předpisů. Test je navíc doporučen v technické zprávě CEN pro využití odpadů (CEN/TR 16110 Characterization of waste - Guidance on the use of ecotoxicity test applied to waste.), stejně jako kontaktní test s vyššími rostlinami.

Pro využití odpadů na povrchu terénu v území užívaném nebo určeném k bydlení, pro veřejnou zeleň, ke sportu a k rekreaci, v ochranných pásmech vodních zdrojů I. a II. stupně ochrany a k zavážení a rekultivaci vytěžených lomů, jejichž těžební prostor zasahuje pod úroveň hladiny podzemní vody, budou právě s ohledem na zajištění kvality zejména podzemních vod stanoveny limity na obsah škodlivin ve vodném výluhu využívaných odpadů.

3.3 Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.3.1 Identifikace nákladů a přínosů

a) Varianta 0

Tato varianta povede s ohledem na novelizaci zákona o odpadech a zahrnutí sedimentů vytěžených z vodních koryt a nádrží do odpadového režimu k velkému zatížení na straně správců vodních toků a majitelů vodních nádrží, kdy by s ohledem na nemožnost využít řadu vytěžených sedimentů na povrchu terénu musely být tyto sedimenty ukládány na skládku se všemi finančními náklady, které tento způsob nakládání přináší.

b) Varianta 1

Tato varianta umožňuje využít na povrchu terénu odpady rozdílné kvality s tím, že ochrana životního prostředí je zajištěna přizpůsobením požadavků na kvalitu využívaných odpadů místu využití.

V případě sedimentů by nemělo dojít k výraznému navýšení nákladů, protože nejpřísnější sada limitů pro obsah škodlivin z velké části odpovídá dosavadním limitům podle přílohy č. 9 zákona. Pro sedimenty, které nejpřísnější limity splňovaly, dojde k mírnému navýšení

v povinnosti testu ekotoxicity. U sedimentů, které tyto nejpřísnější limity nesplňují již dle současné úpravy, dojde naopak k rozšíření možností využití jako u všech odpadů, které již v současné době spadají do režimu vyhlášky č. 294/2005 Sb. Rozšířením množství ukazatelů sledovaných v sušině odpadu dojde k mírnému navýšení finančních nákladů na analýzu odpadů. V současné době se náklady pohybují mezi 3 350–5 550 Kč v závislosti na dotčené laboratoři. Očekávané náklady na analýzu sušiny odpadu v nově navrhovaném rozsahu ukazatelů budou činit 3 900–6 000 Kč.

Průměrná cena za analýzu výluhu odpadu podle současného znění vyhlášky pro testy ekotoxicky se pohybuje mezi 3 250–7 500 Kč. Cena za nově navržené testy ekotoxicity bude nižší, přičemž se bude pohybovat mezi 3 000–7 100 Kč.

Předpokládaná cena za analýzu obsahu škodlivin ve výluhu podle navržených ukazatelů se bude pohybovat mezi 2 500–3 200 Kč. Tento náklad v současné době neexistuje, tento požadavek se však vztahuje pouze na odpady využívané v nejcitlivějších z vymezených míst.

Celkové navýšení případně snížení nákladů není možné odhadnout, protože jednak není zřejmé, jaké množství odpadů včetně sedimentů bude využíváno na jednotlivých typech vymezených území a na druhé straně není možné odhadnout, jaké bude průměrné množství sedimentů, pro které bude zpracován jeden základní popis odpadu.

3.3.2 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

Tabulka 3: Porovnání nákladů a přínosů

Varianta	Stručný obsah	Přínosy	Hodnocení	Náklady	Hodnocení
Varianta 0	současný stav	Podnikatelské subjekty			
				nemožnost využití vytěžených sedimentů - vysoké náklady za ukládání na skládku	****
				náklady na analýzu odpadů (Kč/ks)	3 350-5 550
				náklady na analýzu výluhu pro testy ekotoxicity (Kč/ks)	3 250-7 500
		Životní prostředí			
				mírné ohrožení ŽP nestanovováním ekotoxicity u sedimentů využívaných mimo odpadový režim	*
Varianta 1	změna kritérií pro využití odpadů na povrchu terénu	Podnikatelské subjekty			
				náklady na analýzu odpadů (Kč/ks)	3 900 - 6 000
				náklady na analýzu výluhu pro testy ekotoxicity (Kč/ks)	3 000-7 100
				náklady na analýzu výluhu dle navržených ukazatelů (Kč/ks)	3 250-7 500
		Životní prostředí			
	adekvátní ochrana životního prostředí s možností využití co největšího množství odpadů	****			

- bez dopadů, * velmi nízké, ** nízké, *** střední, **** vysoké, ***** velmi vysoké

3.4 Návrh řešení

3.4.1 Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

1. Varianta 1
2. Varianta 0

Doporučujeme přijmout Variantu 1, která představuje určité navýšení nákladů spojené s analýzami odpadu, ale představuje způsob, kterým bude možné využít co největší možné množství odpadů při zachování maximální ochrany životního prostředí.

4 Shrnutí - navrhované varianty

Tabulka 4: Přehled nákladů a přínosů doporučených variant

	Varianta	Stručný obsah	Přínosy	Hodnocení	Náklady	Hodnocení
1.	Varianta 1	způsobilost kvalifikované osoby	Státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty			
			zlepšení kontrolovatelnosti	***		
			Podnikatelské subjekty			
			snížení nákladů spojených se vzorkováním (Kč/vzorek)	cca 700 - 2 500	náklady spojené s certifikací (Kč/certifikace/3roky)	6 800
			nastavení stejných podmínek pro všechny subjekty	****		
			Územní samosprávné celky (obce, kraje)			
			zlepšení kontrolovatelnosti	***		
			Životní prostředí			
snížení rizika poškození životního prostředí zavedením povinné certifikace	* až ****					
2.	Varianta 1	zrušení výjimky využití neupravených stavebních a demoličních odpadů na povrchu terénu	Státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty			
			zamezení rizika sankcí se strany EK - infringement	*****		
			Podnikatelské subjekty			
			efektivně vynaložené náklady na reprezentativní vzorky	**	navýšení nákladů subjektům, které nyní využívají neupravené odpady (Kč/t)	**
			Územní samosprávné celky (obce, kraje)			
			zamezení rizika snížení příjmů za ukládání odpadů mimo skládku	** až ****		
			Životní prostředí			
snížení rizika a lepší kontrolovatelnost stavebních a demoličních odpadů uložených mimo skládku	** až *****					
3.	Varianta 1	změna kritérií pro využití odpadů na povrchu terénu	Podnikatelské subjekty			
					náklady na analýzu odpadů (Kč/ks)	3 900 - 6 000
					náklady na analýzu výluhu pro testy ekotoxicity (Kč/ks)	3 000-7 100
					náklady na analýzu výluhu dle navržených ukazatelů(Kč/ks)	3 250-7 500
			Životní prostředí			
adekvátní ochrana životního prostředí s možností využití co největšího množství odpadů	****					

-bez dopadů, * velmi nízké, ** nízké, *** střední, **** vysoké, ***** velmi vysoké

5 Implementace doporučené varianty a vynucování

Orgánem odpovědným za implementaci navrhované právní úpravy je Ministerstvo životního prostředí. Dalším orgánem veřejné správy, který dohlíží nad dodržováním povinností vyplývajících z této vyhlášky, je Česká inspekce životního prostředí.

Vynucování stanovených povinností prostřednictvím pokut zajišťuje Česká inspekce životního prostředí.

6 Přezkum účinnosti regulace

Přezkum účinnosti regulace provede Ministerstvo životního prostředí v rámci zpětné vazby metodické činnosti, a to do tří let ode dne účinnosti navrhované právní úpravy.

7 Konzultace a zdroje dat

1. Mgr. et Mgr. Štěpán Jakl, odbor odpadů, Ministerstvo životního prostředí
2. Ing. Milena Veverková, UNOVERZA-SoP, s.r.o.
3. Zdeněk Bočan, AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o.
4. *Manažer vzorkování odpadních vod* [online]. 2015 [cit. 2015-06-29]. Dostupné z: <http://www.csq.cz/personalni-certifikace/manazer-vzorkovani-odpadu/>
5. *Vzorkař a hodnotitel nebezpečných vlastností odpadů*. [online]. 2015 [cit. 2015-06-29]. Dostupné z: <http://www.csq.cz/personalni-certifikace/vzorkar-a-hodnotitel-nebezpecnych-vlastnosti-odpadu/>
6. *Ceník prací spojených se zkouškami a certifikací osob*. Praha: Česká společnost pro jakost, 1. 6. 2013. 3 s.
7. *Vzorkování* [online]. 2015 [cit. 2015-06-29]. Dostupné z: <http://www.moni.cz/cenik/vzorkovani>
8. *Ceník recyklace a drcení stavebního odpadu* [online]. 2015 [cit. 2015-07-01]. Dostupné z: <http://www.emporio-exclusive.cz/recyklace-stavebniho-odpadu/>

8 Seznam použitých zkratk

AZ	administrativní zátěž
CEHO	Centrum pro hospodaření s odpady
MVO	manažer vzorkování odpadů
MŽP, ministerstvo	Ministerstvo životního prostředí
PCB	Polychlorované bifenoly

9 Kontakt na zpracovatele RIA

Ing. Martina Píšková
Odbor ekonomiky životního prostředí
Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, Praha 10, 100 10
email: martina.piskova@mzp.cz
tel: +420 267 122 151

F Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace

Navrhovaná právní úprava nemá žádné dopady ve vztahu k zákazu diskriminace.

G Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava nemá žádné dopady ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů.

H Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná novela vyhlášky nezakládá a ani nepředpokládá s ohledem na svůj obsah možnost korupčních rizik.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K bodu 1 [§ 2 písmeno e) a f)]

V případě definice stabilizace odpadu v písmeni e) se jedná se o transpozici změny definice v evropském Katalogu odpadů zavedené rozhodnutím Komise č. 2014/955/EU.

Je zavedena definice směsných komunálních odpadů, která zahrnuje všechny druhy komunálních odpadů, které mají obdobné vlastnosti a jsou běžně zpracovávány stejným způsobem.

Dosavadní text písmene f) je vhodné nahradit jiným způsobem, neboť v něm uvedené vymezení úpravy směsného komunálního odpadu před jeho uložením na skládku nelze považovat za úpravu. V příloze č. 5 bude obdobným způsobem nastavena výjimka pro ukládání dále neupravených směsných komunálních odpadů.

K bodu 2 [§ 2 písm. j)]

Jedná se o opravu nepřesného znění vyhlášky. S ohledem na vymezení kódu využití R10 v příloze č. 3 zákona o odpadech nelze tento kód používat pro využití odpadů na povrchu terénu k terénním úpravám nebo rekultivacím.

K bodu 3 [§ 2 písm. p)]

V tomto případě jde o doplnění stávající definice. Cílem je technické upřesnění pojmu „sektor skládky“ a jeho jednoznačné vymezení.

K bodu 4 (§ 4 odst. 2)

Odborná způsobilost pro kvalifikovanou osobu není doposud stanovena. Navržený text odstavce 2 je v souladu se stanovenou odbornou způsobilostí pro vzorkování odpadů ve

změnách vyhlášky č. 376/2001 Sb. a s rozhodnutím Rady 2003/33/ES, kterým se stanoví kritéria pro přijímání odpadů na skládkách, kde v příloze k rozhodnutí v bodě 3. jsou stanoveny požadavky na způsobilost osob a institucí odebírajících vzorky odpadů. Nezávislost těchto osob a institucí není spatřována ve vztahu k vlastnictví, ale v systému zabezpečování jakosti prostřednictvím certifikace osob a systémů akreditace laboratoří.

K bodu 5 (§ 5)

Změnovým zákonem č. 188/2004 Sb. k zákonu o odpadech byla v Čl. II Přejímací ustanovení bod 3 stanovena povinnost provozovat skládky, které nespĺňují podmínky provozování skládek stanovené zákonem a prováděcím právním předpisem (č. 294/2005 Sb.), do 16. července 2009 na základě plánu úprav skládky, schváleného místně příslušným KÚ. Vzhledem k tomu, že tato povinnost již pominula, nemá § 5 v této vyhlášce význam.

K bodu 6 (§ 6 odst. 3)

Množství odpadů, které mohou být využity jako materiál pro technické zabezpečení skládky, je nově vymezeno přímo ze zákona (§ 45 odst. 3).

K bodům 7, 8, 22 a 23 (§ 12, 13, 14 a příloha č. 10 a 11)

S ohledem na požadavky Evropské komise bylo v zákoně o odpadech zrušeno vyloučení z působnosti pro sedimenty využívané na zemědělském půdním fondu a na povrchu terénu. Zároveň s tímto vyloučením byla zrušena příloha č. 9, která stanovovala limity, které sedimenty využívané na povrchu terénu a k rekultivaci důlních děl musí splňovat, aby nespĺňaly do působnosti zákona o odpadech. V případě využití sedimentů na povrchu terénu se bude nově aplikovat obecná právní úprava pro využívání odpadů na povrchu terénu. S ohledem na velké množství odpadů, na které se režim vyhlášky bude nově vztahovat, bylo nezbytné přistoupit k podrobnější úpravě a stanovit rozdílná kritéria pro využití odpadů podle místa jejich využití. Při stanovování kritérií pro využití odpadů na povrchu terénu bylo zvaženo jednak stávající znění vyhlášky a dále znění dosavadní přílohy č. 9 k zákonu o odpadech. Mimo stanovené limity je dána možnost navýšení limitů až u tří rizikových prvků, pokud je obsah těchto látek v přírodním pozadí vyšší, a to na hodnotu přirozeného pozadí. Pro toto navýšení byl však stanoven horní limit, pro který byly využity stávající hodnoty indikátoru znečištění zemin podle Metodického pokynu Ministerstva životního prostředí – Indikátory znečištění, Věstník MŽP, leden 2014, částka 1. Při překročení těchto limitů je místo možné považovat za starou ekologickou zátěž a není přijatelné, aby došlo k dalšímu zatěžování takového místa tím, že by se navyšovalo množství znečištěných odpadů, které by zde byly umístěny.

Zároveň došlo ke zrušení výjimky pro využívání neupravených stavebních a demoličních odpadů, v případě, že z nich lze odebrat reprezentativní vzorky. Fakticky z takových odpadů reprezentativní vzorky odebrat nelze a tato výjimka doposud sloužila pouze k obcházení zákazu jejich využívání na povrchu terénu.

V § 12 odst. 11 je proveden odkaz na použití zvláštních právních předpisů v případě využívání odpadů v podzemních prostorách, protože využívání odpadů v podzemních prostorách plně upravují zvláštní právní předpisy, a to báňské předpisy, do kterých byla v roce 2005 implementována ustanovení z rozhodnutí Rady 2003/33/ES, kterým se stanoví kritéria a postupy pro přijímání odpadů na skládkách podle článku 16 směrnice 1999/31/ES a její přílohy II (bod 2.5 Kritéria pro podzemní skladování, Dodatek A – Hodnocení bezpečnosti pro přijímání odpadů v podzemních úložištích).

Z důvodu přehlednosti byly podmínky pro jednotlivá místa využití nastaveny samostatně v jednotlivých odstavcích, zároveň tak mohou být zcela zrušeny § 13, 14 a příloha č. 11.

K bodu 9 (§ 15 odst. 3)

Doplňuje se odkaz na přílohu č. 10, kde je nově stanovena metoda pro stanovení kritických ukazatelů.

K bodu 10 [(příloha č. 1 bod 2 k)]

Požadavky na sledování kritických ukazatelů stanovené v dosavadním znění vyhlášky neodpovídají zcela podmínkám využívání odpadů na povrchu terénu. Nově se tedy stanoví požadavek, aby kritické ukazatele byly sledovány pro každých 1 000 t odpadů vzniklých v rámci jedné lokality.

K bodům 11 a 17 (příloha č. 1 bod 3 d) a příloha č. 5 část B bod 1)

Uvedení do souladu s platným zněním zákona, kde je hierarchie způsobů nakládání s odpady v současnosti upravena v § 9a.

K bodům 12, 14 a 15 [příloha č. 4 body 7 f), 10 a 11]

Stanoví se podmínky, za kterých mohou být ukládány na skládky výstupy z úpravy směsných komunálních odpadů obsahující biologicky rozložitelnou složku, a že za splnění těchto podmínek mohou být ukládány na skládku S - ostatní odpad (S 003) a že při splnění těchto podmínek je možné tyto odpady ukládat bez zkoušek. Zároveň se parametr AT4 nastavuje obecně. Obecně parametr dopadá zejména na tento druh odpadů, protože biologicky nerozložitelné odpady, tento parametr splňují.

K bodu 13 (příloha č. 4 bod 7 g)

Úprava vychází z praktických problémů, nově jsou stanovena jasná pravidla pro postup v případě překročení nejvýše přípustné hodnoty ukazatele rozpuštěného organického uhlíku (DOC).

K bodu 16 a 18 (příloha č. 5 část A bod 1 a část B bod 3)

Vzhledem k tomu, že mezi výrobky podléhající zpětnému odběru byly nově zařazeny pneumatiky, je nezbytné zavést výjimku pro jejich využívání na povrchu terénu, protože doposud byly v některých případech tímto způsobem využívány. Zároveň může být zrušen text dosavadního bodu 3.

K bodu 18 (příloha č. 5 část B body 3 a 4)

Nové znění bodu 3 nastavuje výjimku pro ukládání směsných komunálních odpadů bez úpravy, zároveň nastavuje podmínky, které byly dříve považovány za úpravu směsného komunálního odpadu. Dosavadní přístup totiž neodpovídá definici úpravy odpadu.

Změnou bodu 4 dochází k upřesnění, že výjimka se vztahuje pouze na biologicky rozložitelnou část směsného komunálního odpadu. Dále je zdůrazněna povinnost postupovat v souladu s přílohou č. 4 v případě, že je ze směsného komunálního odpadu oddělena.

K bodu 19 (příloha č. 5 část B bod 6)

S ohledem na současnou praxi je nezbytné zakázat nakládání s vyrobeným kompostem v rozporu s hierarchií způsobů nakládání s odpady.

K bodům 20 a 21 (příloha č. 6)

Změnami se text uvádí do souladu s novelizovaným rozhodnutím Komise 2000/532/ES, ve znění rozhodnutí Komise 2014/955/EU.

K bodu 24 (příloha č. 12)

Je aktualizován a doplněn seznam technických norem.

K čl. II - Účinnost

Datum nabytí účinnosti se stanoví tak, aby vyhláška nabyla účinnosti co nejdříve po předpokládaném datu nabytí účinnosti novely zákona o odpadech.